

чистенна-та стипса е бъла и кисяла на вкусъ. Въ медицинж-тѣ иж употребяватъ като стипсаво средство съ кој-то въспирътъ кръвъ-тѣ; въ промишленност-тѣ ти ся употребяватъ въ бои-тѣ да не излѣзватъ отъ боядиса ни-тѣ платове; въ свѣщни-тѣ фабрики ся употребяватъ за да направи лоятъ якъ, а въ фабрики-тѣ дѣто правятъ хартий, ти ся употребяватъ за да направи хартия-та да не попива и да стане лъскава.

Гъбовъ джѣбъ; той ся отличава отъ други-тѣ джѣбови съ зеленж-тѣ си гъбистъ корж, коя-то е твърдѣ гибака, дебела и служи да правятъ отъ нея гъбки-тѣ, съ кои-то затулятъ стъкла и други нѣща. Кора-та на този джѣбъ ся убѣля на сѣки 8 или 10 години веднѣж. Нѣ това ся захваща кога стане дърво-то на 15 години, забелѣжително е, че снемането на корж-тѣ не само чи нецоврежда дърво-то, нѣ още повече му помога да рѣсте. У Испания кора-та на този джѣбъ ся употребяватъ да си покриватъ и къщи-тѣ. Отъ джѣбови-тѣ, що рѣстятъ въ Каталонія ся получва кора, коя-то стига за цѣлѣ Европѣ.

Гейзери. Подъ име гейзери ся разбиратъ изобщо всички горѣщи извори на Исландія. Тѣ сѫ разсѣяни повече-то въ юго-западн-тѣ часть на този островъ. Външнїя видъ, а тѣй сѫщо и свойства-та на тѣзи извори сѫ различни: едини приличатъ на ями, други на кръгли бассейни, заобиколени съ малки баири. Въ едини отъ тѣхъ вода-та ся намѣрва съкога въ спокойно състояніе, ако температура-та на тѣзи водѣ и да е доста висока: други пѣкъ постоянно кипятъ; въ нѣкои отъ послѣдни-тѣ вода-та е толкова горѣща, що-то въ нея може да ся вари ястіе, макаръ околности-тѣ на бассейнъ-тѣ да ся напълнени съкога съ твърдѣ студенѣ водѣ. Въ нѣкои отъ извори-тѣ, кои-то кипятъ, вода-та ту ся издига, ту ся спиша периодически, а по нѣкой пѣтъ правятъ малко или много високи фонтани (шадравани) до 30 метра. И тѣй въ тѣзи извори, какъто и въ вулкани-тѣ, произлѣзватъ исхвърлянія, съ тѣзи само разлика, чи тѣ исхвърлять не лаваж, а кипищъ водѣ и водни паи. Тѣзи извори собственно и ся наричатъ гейзери, или гейзир, отъ туземн-тѣ думѣ geysir — лютостъ, бѣснота. Отъ такива извори най забѣлѣжителни сѫ два, по голѣмн-тѣ на байсени-тѣ си и по силж-тѣ на исхвърляніе-то си: Голѣмія Гейзеръ и Строкуръ. Голѣмія Гейзеръ лежи верѣдѣ исландски-тѣ извори, въ разстояніе 70 километри къмъ с. з. отъ Хеклъ. Валь-тѣ (хендекъ), кой-то го забикаля отъ този валъ, е 14 метра въ діаметръ-тѣ; въ средж-тѣ на басейнъ-тѣ има трѣба 3 метра въ діаметръ-тѣ, коя-то има 20 метра на долу. Температура-та на Гейзеръ-тѣ ся угольмива заедно съ джѣлбочинж-тѣ. Нѣ-колко минути преди да ся начени исхвърляніе-то, чува ся гърмѣль, кой-то прилича на силенъ гърмѣль отъ топове. Тогава повърхнина-та на водѣ-тѣ въ Гейзеръ-тѣ начева да ся търси. Въ джѣлбочинж-тѣ ся чува по силенъ гърмѣль; вода-та въ бассейнъ-тѣ ся издига и силно ся вълнува; въ срѣдѣ-тѣ му ся показватъ голѣми мѣхури; подиръ нѣ-колко мѣгновенія начева да ся исхвърля вода, коя-то ся распрѣска на бѣли капки; исхвърлена-та вода достига по нѣкогаш 28 и повече метра височинѣ. Водни-тѣ струи ся исхвърлятъ се по висово и по високо и правятъ воденъ снопъ. Голѣми облаци отъ парж ся трупатъ едни върху други и до нѣйдѣ за-криватъ този снопъ. Още единъ глухъ ударъ отъ джѣлбочинж-тѣ, подиръ кой-то ся появява нова струя, коя-то по височинж-тѣ си надминува преда-